

حق پناہندگی از نظر شریعت اسلام و حقوق بین الملل

پژوهشی تطبیقی

تألیف: دکتر احمد ابوالوفا
ترجمہ: علی اکبر سیبویہ

فهرست برگه

سرشناسه	ابوالوفا، احمد، -
عنوان فرارادای	حق اللجوء بین الشریعة الاسلامیه و تناسون اندولی للاحثس دراسة مقارنة. فارسی.
عنوان و نام پدیدآور:	حق پناهندگی از نظر شریعت اسلام و حقوق بین الملل پژوهشی تطبیقی تألیف دکتر احمد ابوالوفا، ترجمه علی اکبر سیبویه.
مشخصات نشر	: تهران: کتاب سرا، ۱۳۸۹.
مشخصات طاهری	: ۲۵۱ ص.
شابک	: 978-964-5506-28-3
وضعیت فهرست نویسی:	فیبا.
بازداشت	: کتابنامه: ص. ۲۰۰-۲۲۴.
موضوع	: حق پناهندگی (فقه)
موضوع	: حق پناهندگی
شناسه افزوده	: سیبویه، علی اکبر، مترجم.
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۹ ۲۳۶۶ ج ۶ ۱۳۱۹۸ B۳
رده بندی دیویی	: ۳۷ ۲۹۷
شماره کتابخانه ملی	: ۲۰۷۱۳۶۴

حق پناهندگی از نظر شریعت اسلام و حقوق بین الملل

پژوهشی تطبیقی

بوسنده: دکتر احمد ابوالوفا

مترجم: علی اکبر سیبویه

چاپ اول: ۱۳۸۹

حروفچینی و صفحه آرایی: قریبا محبی

طراحی جلد و کرافیک: آزاده عسکری

چاپخانه: آزاده

تیراژ: ۳۰۰۰ جلد

ش.ب.ک: ۳-۲۸-۵۵۰۶-۹۶۴-۹۷۸-۳ ISBN: 978-964-5506-28-3

دفتر و نمبستگاه شرکت کتابسارا

خیابان خاندان اسلامبولی (وزرا)، کورجه ششم، کوی دل افروز، شماره ۱۷، تهران

کد پستی: ۱۵۱۱۷۳۸۹۵۳، ساختمان کتابسارا

تلفن: ۶۱۰۴ ۸۸۷۱ - ۷۶۳۶ ۸۸۷۱ - ۲۴۷۹ ۸۸۷۱

فکس: ۷۸۱۹ ۸۸۷۱، صندوق پستی: ۷۳۳-۱۵۷۴۵

E-mail: KETABSARA@KETABSARA.ORG

Site: WWW.KETABSARA.IR

فهرست مطالب

۷	مقدمه‌ها
۹	از کمیساریای عالی امور پناهندگان سازمان ملل
۱۵	از دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی
۱۹	از ریاست دانشگاه عربی علوم امنیتی نایف
۲۱	از رئیس دانشگاه الازهر
۲۷	مقدمه عمومی
۳۹	فصل اول
۴۱	۱- شرایط اعطای پناهگاه در شریعت اسلام و حقوق بین‌الملل
۴۱	۱-۱- در شریعت اسلام
۴۵	۱-۲- در حقوق بین‌الملل
۴۷	فصل دوم
۴۹	۲- اصول حاکم بر حق پناهندگی در شریعت اسلام و حقوق بین‌الملل
۴۹	۲-۱- تفاوت‌های موجود میان هدف از اعطای پناهندگی و اصول حاکم بر آن
۵۰	۲-۲- مهمترین اصول حاکم بر حق پناهندگی
۷۵	فصل سوم
۷۷	۳- انواع پناهگاه در شریعت اسلام و حقوق بین‌المللی
۷۷	۳-۱- پناهندگی دینی
۸۴	۳-۲- پناهندگی سرزمینی
۱۱۷	۳-۳- پناهندگی سیاسی
۱۲۵	فصل چهارم
۱۲۷	۴- وضعیت حقوقی پناهنده در شریعت اسلام و حقوق بین‌الملل
۱۲۷	۴-۱- حقوق و التزامات پناهنده

۱۳۳	گردآوردن خانواده	۲-۴
۱۳۹	اموال و دارایی‌های پناهنده	۳-۴
۱۴۲	مصونیت سیاسی برای پناهنده	۴-۴
۱۴۴	کودکان پناهنده	۵-۴
۱۴۶	حقوق مالی	۶-۴
۱۴۷	تعامل با نامسلمان	۷-۴
	قاعده کلی در اسلام این است که «از دید شرعی بزرگداشت پناهنده واجب است هر چند که نامسلمان باشد»	۸-۴
۱۴۷		
۱۴۸	اسلام مقرر می‌دارد که نامسلمانان به تغییر باورهایشان وادار نشوند	۹-۴
۱۵۱	قضای اسلامی در حق پناهندگان غیرمسلمان اجرا می‌شود	۱۰-۴
۱۵۲	حمایت از حیات غیرمسلمان	۱۱-۴
۱۵۳	حق پناهندگان در اجرای دادگری با آنان	۱۲-۴

فصل پنجم

۱۵۵		
۱۵۷	موانع و پیامدهای حق پناهگاه در شریعت اسلام و حقوق بین‌الملل	۵-
۱۵۷	پیامدهای آغاز کار: افرادی که حق برخورداری از وضعیت پناهنده را ندارند	۱-۵
۱۷۵	تداوم پیامدهای حمایت موقت	۲-۵
۱۷۸	پیامدهای پایان راه‌حل‌های دایمی و علل پایان یافتن پناهندگی	۳-۵
۱۹۳	موارد پایان یافتن پناهندگی	۴-۵

فصل ششم

۲۰۱		
۲۰۳	موارد نزدیکی میان شریعت اسلام و حقوق بین‌الملل درباره حق پناهندگی	۶-
۲۰۳	نزدیکی‌های آشکار بین اسلام و حقوق بین‌الملل	۱-۶
۲۰۴	صور مختلف اختلاف بین اسلام و حقوق بین‌الملل پیرامون حق پناهندگی	۲-۶

خاتمه

۲۲۱

منابع

۲۳۳

۲۴۹

منابع خارجی

خداوند می‌فرماید: (و الذین آمنوا و هاجروا و جاهدوا فی سبیل الله و الذین آووا و نصروا أولئک هم المؤمنون حقاً لهم مغفرة و رزق کریم)^۱.

(هر فرد حق پناهنده شدن به کشورهای دیگر را دارد، و یا بر اثر ظلم و ستم در تلاش فرار و پناهنده شدن به آن کشورها باشد) [ماده ۱۴ اعلامیه جهانی حقوق بشر].

(هر انسانی در چارچوب شریعت این حق را دارد ... اگر مورد ظلم و ستم واقع شود از حق پناهنده شدن به کشور دیگر بهره جوید و کشوری که بدان پناهنده شده در صورتی که علت پناهندگی به سبب ارتکاب جرم از نظر شرع نباشد موظف به پناه دادن به او است تا بدان حد که امنیت و آسایش او را تأمین نماید) [ماده ۱۲ اعلامیه اسلامی حقوق بشر].

۱- خداوند می‌فرماید: (و کسانی که ایمان آورده‌اند و هجرت کرده‌اند و در راه خداوند جهاد کرده‌اند و کسانی که به آنان جا و پناه و یاری داده‌اند اینانند که به راستی مؤمنانند، برای ایشان آمرزش الهی و روزی بزرگ مقرر است) (سوره انفال - آیه ۷۴).

کمیساریای عالی امور پناهندگان سازمان ملل

دفتر منطقه‌ای در کشورهای

شورای همکاری خلیج فارس ریاض

پست الکترونیک sauri@unhcr.org

دفتر منطقه‌ای در

جمهوری عربی مصر قاهره

پست الکترونیک areca@unhcr.org

سایت اینترنتی: www.unhcr.org.eg

چاپ اول، ۲۰۰۹ میلادی

کتاب حاضر را استاد دکتر احمد ابوالوفا، رئیس بخش حقوق عمومی بین‌الملل دانشکده حقوق دانشگاه قاهره به نمایندگی از کمیساریای عالی امور پناهندگان سازمان ملل آماده و به رشته تحریر درآورده است.

نظراتی مطرح شده در این کتاب بیانگر دیدگاه مؤلف بوده و الزاماً منعکس‌کننده دیدگاه‌های کمیساریای عالی نیست. اقتباس از این کتاب و یا استناد بدان و نیز نسخه برداری از آن برای اهداف آکادمیک و یا آموزشی و یا هر هدف دیگری غیر از بهره‌وری بازرگانی بدون کسب مجوز از کمیساریای عالی مجاز است، مشروط بر اینکه به آن به عنوان منبع و مرجع اقتباس استناد گردد. لازم به ذکر است این کتاب روی سایت الکترونیکی www.unhcr.org.eg در دسترس می‌باشد.